

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrto leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

S 1. dnem meseca oktobra začne „Sl. Gosp.“ četrto ali zadnje četrletje. Komur je toraj s tem dnevom potekla naročnina, prosimo ga uljudno, da obnovi v pravem času svojo naročbo. Do konca t. l. stane še „Sl. Gosp.“ 80 kr.

Naročnina pošlje se najlaglje s pošto nakaznico **upravnistvu „Slov. Gosp.“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.**

Upravnistvo.

Shod volilcev na Ptuju.

Številno zbranim volilcem svojim in udom političnega društva: „Pozor“ poročal je dr. L. Gregorec o svojem delovanju v državnem zboru. Pazno poslušali smo dve uri trajajoči govor ter marsikaj izvedeli, česar listi niso niti mogli objaviti. Prišedši v zbornico poslancev kot novinec skrbno je opazoval in poučeval prijatelje in neprijatelje naše. Njegova izvolitev bila je 8. februarja t. l. brez vsakega ugovora potrjena in od zbornice je bil izvoljen v užitninski in tiskovni odbor. V budgetnej debati govoril je za dispozicijski fond, ker je minister Taaffe do sedaj uspešno v manjšini držal nemške liberalce. O tej priliki je našteval tri poglavitne uzroke, zakaj narodi še zmiraj pogrešajo v členu XIX. državljskih pravic jim zajamčeno enakopravnost ter navajal znane zahteve slovenskega naroda z ozirom na šolstvo, urade in javno življenje.

Največ dela poslancem dalo je obnovljenje nagodbe z Ogersko na 10 let. Dosedanja nagodba je nam na škodo. Da bi tukaj pomagano bilo, morali bi vsi poslanci zložni biti tako, da bi tudi ministre prisilili Madjarom reči: Stojte! To je zahtevalo domoljubje. Toda nemški liberalci so se kazali voljne vse in še več dovoliti. Ker se je lani jeseni in letos spomladi bilo vojske bati, nagibali so se tudi k njim nemški konservativci in Poljaci. Vsled tega sklene

zbornica pogodbo od l. 1877. brez vsake bistvene izpremembe podaljšati za 10 let. To je tudi krivo bilo, da ni sklenila cene soli znižati in napisov večjezičnih na bankovcih zahtevati, kajti sicer bi se nagodba zavlekla ali sploh storila nemogoča. To je močno obžalovati. K skupnim stroškom bomo mi zopet na mesto po razmeri 66:34 plačevali po 70:30 t. j. 4% preveč ali drugače rečeno: mi bomo namesto Madjarov vsako leto plačevali 4 do 5 milijonov goldinarjev preveč in tako v 10 letih 40 do 50 milijonov žrtvovali — Madjarom!

Govornik je navajal novi eksekucijski red, zakon o podporah vdovam in sirotam usmrtenih ali ranjenih vojakov, o naredbah ministerstva zoper oderuhe, ki nalašč zato grunte kupujejo, da bi jih zatem na kose prodavali in sebi žepe polnili.

Naposled je obsojal dosedanje 7letno, brezuspešno in hlapčevsko politiko slovenskih poslancev. Uzrokov je več, a o vseh govoriti ni povsod umestno. Mnogo krivo je, da še zmiraj pogrešamo trdnega programa na desnici in zatorej medli večina pred ministri. Sicer ima večina odbor 17 poslancev, ki bi naj posredoval med njo in vlado. Toda v tej sedemnajstori ni nimamo iskrenega Slovenca, ampak — uradnika z ministersko plačo, grofa Hohenwartha, ki vleče na leto 20.000 gld. On vselej vé, kaj vlada hoče in česa neče ter je dolžen v njenem smislu delovati. Ako tedaj vlada na primer nam Slovincem sklene ničesar dati, kar uže toliko let tirjamo, kako moremo pričakovati, da boše sedaj grof Hohenwarth jej v sedemnajstori nagajal in jo silil, da nam vendar ustreže! Tega on pri najboljši volji kot vladi vdani uradnik storiti ne more. Isto velja o Hohenwarthovem klubu, po katerem še zmiraj pšenička in pogač pričakuje večina naših poslancev. Res je, klub pritrjuje in podpira naše zahteve. Ali kaj pomaga, če pa se dalje nič ne stori. Sedem let je vendar dosta časa za podučenje po izkušnjah! Hohenwarthov klub je prav za prav vladin klub;

vodi ga uradnik, zavleče vse, kar bi bilo vladi nepovoljno, pobere vse, česar noben drugi klub ne mara (n. pr. sekcijski šef Gaučev) in je toraj na Dunaji dobil prislov: der Verschleppungs-klub. On si je to ime z ozirom na versko šolo, katero v njem nemški Tirolci in Predarlčani zahtevajo, in z ozirom na slovenske narodne težnje dobro zaslužil. Vse se je zavleklo 7 let in sedaj smo v prežalostnem stanju, veliko neugodnejšem, nego pred 3 do 4 leti. To nam potrjuje najnovejše postopanje ministra Gauča zoper nas in Čehe. Kaj se ima sedaj storiti najboljšje, to je težko določiti. Vsakako pa kaže vzajemno s Čehi postopati. Kranjski poslanec g. Šuklje prosil je svoje volilce dovoljenja iti v opozicijo, vsaj zoper Gauča. To pomeni izstopanje Slovencev iz Hohenwarthovega kluba. Če se to izvrši, okrepijo Nemci klub Liechtensteinov, ki bi potem uspešniše potegoval se za versko šolo, Slovenci in Hrvati bi pa osnovali jugoslovanski, in morebiti s Čehi, samo v varovanje XIX. člena državljskih pravic, — slovanski klub.

Zbrani volilci so poročanje svojega poslanca mnogo in burno odobraval, ter mu izrekli zahvalo za njegov trud in popolno zapiranje.

D.

Letno poročilo dijaške kuhinje v Ptujem

v samostanu čč. gg. oo. minoritov za šolsko leto 1886/87.
(Konec.)

Svota milodarov v denarju je 984 fl. 23 kr. Darovane viktualije in sicer je nabral č. g. J. Sattler po Velikonedeljski župniji: 17 vaganov krompirja, 8¹/₂ vaganov zmesi in 2¹/₂ vaganov ajde; č. g. Kolednik Jakob, župnik v Hajdinu je daroval 9 kg. slanine in 4 kg. masla, kar se je cenilo in zaračunilo po tržnej ceni za 33 fl. Vкупni dohodki so tedaj: a) v denarjih 984 fl. 23 kr.; b) viktualije 33 fl. Skupaj: 1017 fl. 23 kr.

Nastopni mesečni izkazi kašó število kosile s troški, kosilce po 15 kr.

Od 20—30. sept	1886	152	kosile	fl	22 80
" 1—31. okt.	"	490	"	"	73.50
" 1—30. nov.	"	513	"	"	76 95
" 1—31. decemb.	"	418	"	"	62.70
" 1—31. jan. 1887		566	"	"	84.90
" 1—28. febr.	"	462	"	"	69 30
" 1—31. marc.	"	548	"	"	82.20
" 1—30. aprila	"	419	"	"	62.85
" 1—31. maja	"	522	"	"	78.30
" 1—30. junija	"	548	"	"	82.20
" 1—15. julija	"	265	"	"	39.75

Vkup: 4903 kosilca fl. 735.45
nagrada kuharici in dekli . . . " 30.—

vкупni troški: fl. 765 45

Vкупni dohodki fl. 1017.23
Vкупni troški " 765.45

prebitek: fl. 251.78

ki se porabi v šolskem letu 1887/88.

Smo li dosegli prvo leto svoj namén? Skozi vse šolsko leto začeni z 20. septembrom 1886. do 15. sept. julija 1887. je dobivalo vsak dan hrano 16—22 slovenskih dijakov, izmed katerih je dobilo na koncu šolskega leta odliko sedem dijakov, prav dobro spričevalo 6, ostali pa dobro.

Dijaki, oziroma stariši blagovolé sledeče na blagohotno znanje vzeti:

Le zelo siromašni in nadarjeni dijaki se bodo na hrano sprejemali. Siromašnost je dokazati z ubožnim listom.

Dijaki, ki so lani dobivali hrano, dobijo jo tudi letos, dokler se pridno učé in spodobno zadržé. Učenci ljudske šole se ne sprejemajo.

Dijaki, stopivši v prvo latinsko šolo, dobé stoprav hrano na podlagi izida prve konference; z drugih zavodov došli, na podlagi dobrega spričevala in ubožnega lista.

Dobi podpiran dijak pri katerikoli mesečni konferenci nepovoljen red, oz. naznanilo, se mu takoj hrana vzame tako dolgo, dokler se ne pobiljša.

Prošnje, bodi-si ustmene ali pismene, naj se obračajo na predsednika nadziralnemu odboru: g. prof. L. Kunstek.

Vsi milodari, v denarjih in viktualijah, naj se pošiljajo, ozir. izročajo č. g. o. B. Hrtiš, gvardijanu in župniku na Ptujem.

Okončuje to prvoletno poročilo izrekamo svojo najpristrénejšo zahvalo vsem blagim podpornikom, ki so se svojimi zdatnimi doneski pripomogli do zares sijajnega uspeha, vsem vnetim in trudoljubivim nabirateljem milodarov zlasti: g. Kovačič Jakobu v Ljutomeru, gosp. Vertnik Ivanu v Ormožu, g. dr. Gršak Ivanu v Ormožu, č. g. J. Sattlerju pri sv. Barbari v Haložah, č. g. dr. Muršec Jožefu v Gradcu, č. g. Lendovšek Mihaelu v Makolah, g. prof. Žitku J. v Ljubnem in č. g. Munda J. v Mariboru in vsem prijateljem naše kuhinje ki so nas na katerikoli način podpirali, z gorko domoljubno prošnjo, da bi nam še v prihodnje zvesti ostali ter se pri raznih prilikah naših siromašnih dijakov spominjati blagovolili. Bodi vsem čast in srčna hvala!

„Bog živi vse na tem in onem sveti,
Ki so za narod svoj v resnici vneti!“

O. Benko Hrtiš.

Gospodarske stvari.

O bučelnem prezimovanju.

Vsakega bučelarja mora biti v začetku zime skrb, da pripravi bučelam primerne toplotne in pokoj. Ko paša preneha in se zima

približuje, zamašijo si bučele same razpoke in manjše luknice, večje razpoke mora pa bučelar zamazati in žrela s preluknjenim kositarjem (plehom) zadelati. da miši v panj ne pridejo in ptiči (senice, brglezi i. dr.) bučelj pri žrelu zobati ne morejo.

Vsi panji naj se gotovo zapažijo in v lesenih premakljivih panjih naj se prostor, kolikor mogoče, zmanjša. Kadar mrzlo vreme nastane, stisnejo se bučele med satovje ter visijo druga nad drugo, tako, da se skupno ogrevajo. Bučele ne otrpnejo in ne spijo zimskega spanja, kakor sršeni, in vse druge žuželke, temveč so gibčne in potrebujejo hrano in primerno toploto. Kolikor bolj so v pokoju, toliko bolje se počutijo in manj medu potrebujejo in toliko dalje zamorejo blato brez škode zadržati. Vrata naj se tiho odpirajo in vsako delo v bučelnjaku naj se brez ropota opravlja. Nasledki zimskega mraza in motenja pokoja so vedno nevarni.

Če je v panju premrzlo, ne morejo se bučele dalje za medom premakniti in tako navadno zmrznejo, in če se motijo v pokoju, se vselej nekaj bučel od družine loči, katere navadno vtrpnejo in tako panj oslabi, in marsikateri bučelar si pa v spomladi ne vé razjasniti, zakaj da je toliko mrtvih bučel, ali zakaj da so pri strdi pomrle.

Večkrat, ko se bučele vznemirjujejo, toliko več hrane povžijejo in marsikateri panj trpi lakoto, ali celo pogine zavoljo premnogege nepokoja.

Če se pa to ne zgodi, ker je panj obilo s hrano previden, tedaj je pa nasledek, ki panj ravno tako lahko vniči, to, da bučele zaradi nepokoja preobilno hrane povžijejo, in tedaj blata ne morejo zadrževati toliko časa, ko bi ga lahko, kedar bi pokoj imele. Vsled tega se ena na drugo ponesnažijo, med in satovje, ter navadno vsled tega v spomladi griža nastane.

Po zimi je tudi spremenljivo vreme škodljivo in če panj prevrtajo, jih zvunaj mnogo otrpne in tako panj oslabi.

Žrela naj se z deskami zakrijejo, da tople solnčne žarke zadržujejo. Dobro je meseca februarja, če toplo vreme nastane, pred bučelnjakom sneg odmetati in par ur žrela odpreti, da se bučele osnažijo. F. P—k.

Maža za drevesa, da jih zajec ne ogloda!

Kdor noče sadnega drevja s slamo ali s trnjem v jesen obvezati, naj napravi takole: Kupi se za par krajcarjev oženka, kateri se skuha in k mešanici iz ila, kravjeka in človeškega blata prilije in premeša. Dobro je tudi krvi priliti, katera se potem skorje dobro drži, da potem omaž hitro ne odpade.

Če v jesen dolgo dežuje, mora se po zimi v vlažnem vremenu spet pomazati. Če tako storiš, ne bode ti zajec gotovo z nobenega dre-

vesa skorje objedel. Sama omaža iz ila, kravjeka in apna nič ne pomaga, ker hitro odpade in nič ne smrdi. F. P—k.

Sejmovi. Dne 1. oktobra v Kostivnici. Dne 3. oktobra v Arvežu, na Dobrni, v Dolu, v Konjicah, pri sv. Heleni poleg Šmarja in v Mariboru. Dne 4. oktobra v Artičah, v Jurkloštru, pri sv. Lenartu v slov. gor., v Radgoni in v Žalcu. Dne 5. oktobra v Lučanah na Ptuj. Dne 6. oktobra na Bregu v Ptuj in v Pišecah. Dne 7. okt. v Radgoni.

Dopisi.

Od Male nedelje. (Nova maša.) Med narodnimi vesellicami na Slovenskem zavzema menda posebno na panonske strani Štajarja obhajanje nove maše koj prvo mesto. O tej slavnosti pišejo krepko in zvišeno nam nepozabljivi Slomšek v svojih „životopisih“. Dragi bralci „Slov. Gosp.“ tudi mi moremo ponosno reči: Zasijal nam je slavnostni dan 28. avg., ko so nam č. g. Al. Vojsk, od Zagrebčkega nadškofa posvečen, novo mašo peli. Kdo popiše veselje cele župnije, ko vidi svojega rojaka novo mašo služiti? Kdo občuti radost botrov otroka pri altarju gledati, kojega so oni pred petindvajsetimi leti k sv. krstu prinesli. Kdo more izreči staršev Blaža in Ane prisrčne želje, spolnjene in iz novoposvečenih rok svojega lastnega sina prejeti presv. Reš. telo, zastavo vernega življenja! Gotovo ni lepšega obhajila, ne veselejšega shoda od nove sv. maše. Vsa okolica se je radovala, od dalje in z obližja se je sešla velika množina vernega ljudstva, da se lahko reče: Ako ravno podplate razdereš, nove maše ne zamudi. V lepi dolini Bočkovski, tik njihove rojstne hiše stala je obednica, kjer se je novomašniku več dni zaporedoma imenitna gostija služila; tu se je gotovo vse veselilo v Gospodu velike sreče, da je izmed njihove srede sin toliko častito službo nastopil ter hoče poslej med Bogom in ljudstvom stati in dušam v nebesa pomagati. V. Krajnc.

Iz Slatine. (Slabe krčme.) Vozil sem se z nekim Gradčanom. Ta ni vedel o Slatinskih gostilnicah nič dobrega povedati. Štirinajst dni je bil na Slatini in si je prebiral oštarije. Bil je pri treh Ogrizkih, na Streiterovem, pri Leitnerji, a nikjer ni mogel najti poštenega vina. To je pa vendar pokvarjenost, pravi, vinski kraj ne premore dobre kapljice. Je samo narejeno ali mešano vino, jesih pa spiritus. Ta mož ima prav. Toliko je krčem, da se skoraj ena druge tišči in vendar ne postrežejo z dobrim vinom. Če bi bili krčmarji pametni, imeli bi samo dobro vino; pa bi ne kazali tako kiselih obrazov, kakor jih zdaj ka-

žejo, ker ne marajo ljudje take kislice piti. — Drugi pogrešek v teh gostilnah je nemškutarija. Zavedni Slovenci in bližnji Hrvati bi dali marsikateremu krčmarju kaj skupiti, pa jih nemškutarstvo ostraši vstopiti. Eden n. pr. je dal na svojo novo hišo lepo slovensko ime čisto pokvarjeno napisati. Izgovarja se, da je to ime v starih bukvah tako napisano. To je vse res, ali stara moda se spremeni. Kakor ne nosijo žene zdaj več obroča ali „rafa“ v kikljah, pa ne rokavca na kozice, možki pa ne hlače na „fürteh“, tako se tudi slovenska imena post. Lešnik, Ogrizek, ne smejo drugače, kakor po slovensko pisati. Pred 25 leti se je seveda vse po nemškem kopitu pisalo, zdaj je pa tisti čas minol. Sicer pa so taki ljudje radi sovražniki slovenščine ter pri volitvah z Nemci potegnajo. Ti bodo gotovo tudi k nemški šoli potegnili. To pa je nepošteno in za nje tudi škodljivo. Škodljivo je pa za nje, ker pošten Slovenec ali Hrvat noče k njim v krčmo ali v prodajalnico hoditi. Zakaj tudi? Če tak človek Slovenca in njegov jezik zaničuje, ali bi ga še naj potem podpirali? Nič, naj le gre rakom žvižgat. Saj veste, Slatničani, kaj vam je poslanec ono nedeljo rekel? „Svoji k svojim“. Le tako si bote poštenje ohranili in poštenjake podpirali.

Iz Koroškega na Štaj. meji. (Družba sv. Cirila in Metoda, Slovenski državni poslanci. Zlata sv. meša.) Blagi „Slov. Gospodar“! Sprejmi nekaj vrst iz kmečke roke. Z veseljem prebiram „Sl. Gosp.“, kako že čedalje bolj narašča družba sv. Cirila in Metoda na Štajarskem in Kranjskem. Le to je žalostno, da pri nas na Koroškem še vse spi. Z veseljem smo pričakovali, in se je tudi govorilo, da jo bodo ustanovili v Šmihelju za Pliberško okolico. Ali žalibog je vse potihnilo in zaspalo. Možje, zdramite se, saj še gotovo dobite podpore od Tolstega vrha in Prevalj in še mislim, da tudi po drugod ne bodo zaspanci. Najpripraviš kraj bi bil v Šmihelju ali v Pliberku, to je kakor središče. Možje potrudite se! — Veseli nas in smo iz srca hvaležni drugim slovenskim poslancem, ker se toliko potrudijo za nas, zato pa mi ne smemo toliko rok skrižem držati, delajmo vsi za enega in eden za vse! Tako je rekel Kleinmayr v Svečah dne 21. avgusta ter nam je v živih podobah narisal naše žalostno stanje. To pa si bomo zljajšali, če bomo skupno delali, v tem bodo vedeli naši slovenski poslanci, da smo v resnici katoličani in Slovenci in tudi hočemo to ostati. Nekoliko se je jelo svitati pri nas na Koroškem. Želani sem videl dva kresa in slišal možnarje pokati, na čast sv. Cirilu in Metodu. Letos jih je pa bilo število čez 30 v Prevaljski okolici, se ve, da so tam večinoma delali za visokočastitega škofa, ker so prišli k Devici Mariji na Jezeru sv. birmo deliti. Toda videl sem tudi na Tolstem

vrhu, kjer vem, da niso škofu veljali. Zdaj pa še nekaj o zlati sv. meši! Z veseljem se podamo dne 20. avgusta v Sveče z nekaterimi možmi, bilo je nas kakih 14 ali 15, da tam počastimo našega prvoboritelja č. g. Andreja Einspielerja zlatomešnika. Prav zlo se nam je dopadlo, ko smo stopili v Rožno dolino, videli smo že maje in slovenska bandera vihrati, to pa skoz pol-drugo uro hoda. V Svečah je bilo pa tako vse v banderih in povsodi slovenski napisi, kaj takega menda Koroška še ni videla. Dalnjo slovesnost pustim spretnejšim peresom. Le zahvalimo se gospodu zlatomešniku in vsem rodoljubnim gospodom, ki so nam k tej slovesnosti pripomogli. Bog ohrani še mnogo let prvoboritelja in zlatomešnika. Le to obžalujemo, kar se mu je zgodilo od nasprotne strani v noči 19. julija. Zato pa mi nasprotnim Celovčanom tudi nismo dali beliča, rajši smo jo mah-nili prej ta dan v Rožno dolino. Pa tudi tam smo nekaj naleteli, kar nam ni bilo všeč. Prenočili smo v neki gostilni, ki sliži pod Kapleo. V njej je bil oštir prav gostoljuben, tudi postrežba in račun pošten, imel je tudi veliko slovensko bandero obešeno, pa le to je škoda, da je bil mož popolnoma liberalnih misli. Hvalil je namreč g. poslanca Laxa, našega največjega nasprotnika, Mačnika kot govornika kmetijske zveze, pa saj ne more drugače biti. Mož je močno v dotiki z Bistriško fužino, ima menda precejšen zaslužek s konji. To je pa tako znano, da so fužine in mesta nam Slovincem povsod nasproti. Mi pa smo možu še žive povedali, ter si jih bo še en čas spominjal. S—.

Od Male nedelje. (Naše društvo.) Tukajšnje „leposlovno-bralno društvo“ je imelo v nedeljo dne 11. septembra svoj občni shod, katerega so se blizu vsi udje udeležili. Po pozdravu g. predsednika in poročilih gg. tajnika in denarničarja se zopet ednoglasno izvolijo v odbor gg. Božić, Cvahte, Štuhec, Mihalič in Krajnc. Po volitvi, izvoli občni zbor, na odborov predlog, našega rojaka prečastitega gospoda Davorina Trstenjaka radi njegovih neprecenljivih zaslug za naš narod itd. častnim udom našega društva, vsled tega se mu bo brž, ko bo možno, odposlala častna priznanica. Ko še je občni zbor izrekel hvalo vsem dobrotnikom, osobito gg. prof. Raiču v Ljubljani, Ant. Porekarju in Ant. Spindlerju na Ptuj, itd., se je končalo zborovanje. Po končani društveni zadači šli smo skupaj v narodno gostilno gosp. Koroška, kjer nas je pričakovalo mnogo naroda. Brž po prvi napitnici, katera je veljala našem bralnemu društvu in drugim posamnikom, začeli so se vršiti izvrstni in navdušeni slovenski govori, spodbudljive deklamacije in lepo slovensko petje. Da je pa naše leposlovno bralno društvo zamoglo svojo obletnico s tako narodno veselico pribavljati, smo v prvi vrsti

dolžni hvalo navzočim gg. abiturijentom, vsem dijakom, ter v obče vsem tistim gospodom, koji so nas s svojimi govori, deklamacijami in petjem, ter svojo vavzočnostjo počastili. Bodi toraj izrečena vsem tukaj očitna hvala! Tako se je toraj končala pozno v noč ta narodna veselica, katera nam bo gotovo dolgo časa v prijetnem spominu ostala.

—B—

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Jesen se nam kaže že po vseh stranéh, tudi v tem, da se prične delovanje važnih zborov. Sedaj je prvi drž. zbor na vrsti, snide se dne 11. oktobra na Dunaju. Kaj vse da dobi v delo, ni še znano, toliko pa je menda gotovo, da bode naučni minister od českih in menimo, da tudi od slov. poslancev slišal britkih. Tacih si je pač pošteno zaslužil. — Na Dunaju je te dni nek zdravniški zbor, pri njem so možje iz vseh avstrijskih dežel, hodi jim pa za to, kaj da se naj izgodi, da se odvrne nevarnost kaciuh kužnih bolezni. — Jurij Lienbacher, odločen, katolišk mož pa vse preveč Nemec, hoče sedaj nemške konservativce dobiti na svojo stran. Ne vemo, če ima mož kaj upanja za to, toda kaj prida bi to ne bilo. — Župan zlate Prage, F. Vališ je umrl na naglem in mesto njega postal je dr. Fr. Šolc, staročeh, župan česke stolice. — V Gradcu so imeli une dni čudna gosta, dva indijanska princa, Shri Khenarji III. in njegov brat Koolooha sta tje prišla ter sta si ogledovala mesto. Ljudje so ju se ve, da čudeč se ogledovali. — Prav v onem mestu so dobili sedaj drugo novost — mesarja za osle. Meso prodaja po 26 kr. kilo. No kdo si ga bode kje kupoval! — Mil. knezoškof Krški, dr. J. Kahn, je v hudi zameri pri nemških liberalcih, to pa zato, ker ne mara iti z njimi. To mu je se ve da nemogoče, dokler je katolišk škof, sicer se pa mil. gospod malo meni za njih — burke. — V Gospej Sveti na Koroškem imajo velik zvon, ki bode dne 4. oktobra star dve sto let, težek pa je 123 starih centov. — Letina je na Koroškem, kar se tiče ajde in krompirja, letos prav dobra. — Národna čitalnica v Ljubljani pripravlja se za praznovanje svoje 25letnice, dne 23. oktobra leta 1862 je stopila v življenje. — Pri Vipavi na Kranjskem so trgatev pričeli in hvalijo se, da bode njih vino izvrstno in ga še po vrhu veliko! — Med slov. ljudstvo po Goriskem se je vrinila slaba navada, da kolne po italijanski. Italijanske kletve pa so tako grde, kakor so pri nas madjarske. Tedaj proč z njimi! — Na Furlanskem preti ljudem lakota, ker je bila velika suša skorej celo leto. Ljudje bi jo najraje kam potegnili, toda ne vedó, kam. Bog se jih usmili! — V Trstu se je neka delalka umorila. To ondi sicer ni redko, ali

ona je to z navadnim „mihcem“ storila, nič manj, kakor desetkrat, si ga je rinila v prsi. — V Rojani pri Trstu učé se otroci v šoli raji nemščine, kakor pa laščine. No če jim je katere treba se učiti, bolja je še že nemščina. — Po vsej Istri se stavi sedaj hrv. ljudstvo na svoje noge ter se otrešava Lahov ali lahonov. To je prav. — V Pešti vršé se sedaj imenitna posvetovanja skupnih ministrov. — Raz kipa Deaka so uno noč ukradli prte, v katere so ga zavili, dokler bi ga — dne 29. septembra — svitli cesar ne odkril. Tatov še niso ujeli, pač pa so kip obili v deske. — Minister Tisza je imel volilen shod v Velikem Varadinu, toda kar je volilcem povedal, bile so sicer lepe, pa prazne besede.

Vunanje države. Čedalje bolj se vidi, da ne storé vlade ničesar, naj pride ubogo bolgarsko ljudstvo do miru. Kakor kaže, nič ne stori nobena vlada niti za Koburžana niti zoper njega. — V Srbiji se vršé prihodnje dni volitve za skupščino, ta je ondi to, kar je pri nas drž. zbor. Rističeva stranka dobođe gotovo večino poslancev. — Turčija je v silnih stiskah, ker ji bode 300.000 turških funtov denarja za nove puške, nima pa jih od kod vzeti. Sultan sam je odločil 90.000 funtov iz svojega premoženja za puške, toda kdo mu da še ostalih 210.000 funtov? — Rusija išče istotako denarja na posodo, sedaj v Parizu. To pa Nemčiji, to je, njenim bankirjem ni prav. Tem bi bilo ljubše, ko bi ji ne dal nihče denarja ali če že kdo hoče, njim samim bi naj ves dobiček padel v žep. Ti nesrečna Rusija, ti! — Nemški cesar je sopet okreval, a njegov sin, princ Friderik Viljem, še ni dobil pravega glasú. — Med Nemčijo in Francijo je nov krik in vik. Nemški vojaki so na francoski meji obstrelili več franc. častnikov na lovu. Sedaj se izgovarjajo, da so jih imeli za lovske tatove, toda kaj skrbi Nemce tak tat na francoskih tleh? No ta hrup, upamo, še že potihne, da ne bo vojske. — Angleška kraljica, Viktorija, posreduje med Italijo in Abisinijo. Le-ti ste si navskriž zavoljo Masave pri Rudečem morju. Ako je stvar že pri tem, potlej že ne bode med njima vojske. — Francosko ministerstvo prizadeva si izmanjšati stroške, kakor pravi, bode jih, drugo leto za 220 milij. frankov manj. — Italija ima slej, kakor prej svojo kolero pa tudi svoje rogovileže. V Rimu so uno noč 8 petard vrgli proti vatikanu, v katerem so sv. Oče, na srečo pa so se razletele brez vsake škode. Dne 20. septembra je bilo 17 let, odkar so Garibaldijeve čete bile udrle v Rim. Nekak spomin na to so tedaj bile imele biti une petarde. — Grški kralj biva sedaj pri svoji zlahti na Danskem, doma pa ima ta čas ministerstvo vso oblast v rokah. Tako terja grška ustava. — Pri Smirni v Mali Aziji so roparji ujeli neko angleško go

spôdo ter terjajo za njo veliko odkupnino. — V Panape, otoku Karolinskem, ki je pod španjsko oblastjo, nastala je velika ustaja zoper njo. Španjskega namestnika so ujeli ter so ga umorili še v tisti noči.

Za poduk in kratek čas.

Dvanajst bratov in kraljičin.

(Pravljica od sv. Ane v Slovenskih goricah.)

(Dalje.)

Bila še je noč, a Milko še misli, kaj mu je sedaj storiti; tukaj ostati mu ne kaže. Takoj skoči na konja svojega, ter odjezdi doli, sam nevedoč — kam. Čez uro časa prispé na veliko cesto. Sedaj zasliši od daljave konjski peket in drdranje kolesljev. Bila je polna luna, in je toraj lahko videl, koliko kolesljev drdra proti njemu. Bilo jih je 12. Takoj se spomni bratov svojih in kraljičin. „Na vsak način“, je rekel „hočem jedno ustaviti; naprej se morda najstarejša Milica pelja, nje ne kaže ustaviti; hočem pri poslednji to storiti, naj se mi zgodi, kar hoče!“ Kar je namerjaval, to je storil. Ednajst kolesljev pusti mirno mimo drdrati, a zadnjo siloma ustavi. Kraljičina ga takoj spozna, dejala je: „Božji človek, kaj delaš tukaj, in zakaj me ne pustiš v miru se peljati?“ Milko odgovori jecljaje: „Draga kraljičina, rešil bi vas vse rad!“ „To ti ni možno nikdar storiti, dragi Milko; do tje, kamor se sedaj s tvojimi brati drvimo, in do grad, v katerega smo sedaj kot zakleti obsojeni, ti ni na nikak način možno dospeti. Ako bi imel železne čevlje in pedenj debele železne podplate, raztrgal bi jih poprej, ko bi dospel do četirih rek, katere bi moral prebroditi. In kaj potem? Brodnar prvi bi te ne smel drugače prepeljati, kakor da ti odseka desno roko. Drugi brodnar bi ti vzel levo roko; tretji desno nogo in četrti levo nogo. Kaj bi si začel, ko bi tako pohabljen prišel čez reke? Potem bi zapazil stekleno, velikansko goro, v njej se nahaja naš grad. Veliko kraljestvo se razprostira v njej. Notri ti pa ni možno priti, ker je gora špičasta in majhna luknjica, kakor v šivanki, vodi va-njo. Vidiš, skozi njo zamore priti le drobna mravljica. Glej! ni ti mogoče nas rešiti!“ Ozrla se je na svojega zvestega rešitelja, ter se odpeljala za svojimi tovaršicami.

Žalostno se je Milko oziral za odhajajočo, mnoge misli so mu rojile po glavi, skoraj mu upanje npade, da še kedaj vidi drage brate svoje in kraljičine. Vendar kljubu temu zasede konja in jo ukrene dalje. Pride na ovinek, ubere si desno, toda ožjo pot. Ko tako nekaj časa jezdi, ugleda uborno lučico pred seboj. Gre v ono hišico. Nikjer ni žive duše. Preišče natanko vse kote, konečno najde na polici

nekaj steklenic. Vzame prvo, na nji je prilepljen napis: „Kdor pomaže s to tekočino rano vsakojaki zverini, postane ji takoj zdrava“. Milko ugane, da je tukaj čarovnica doma in da se sedaj mudi pri poslih svojih. Vzame steklenico, misleč, to mi utegne koristiti. Hitro zapusti ono kočó ter se poda naglo dalje. Bil je že precej daleč, ko se jame čarovnica za jim glasiti, a ni imela moči, ker so bile nje ure že minole. Tako je srečno odnesel pete.

(Dalje prih.)

Smešnica 39. Učitelj razlaga učencem, kako se raznim živalim pozna, koliko da so stare. Pri konjih pravi, pozna se na zobeh, kaj da so stari. „Kje pa, vpraša potem ključarjevo Franco, „kje pa se kaže pri kurah, ali so še mlade ali že stare?“ „Na zobéh!“ odgovori srčno dekle. „To pa že ne, to“, odvrne učitelj, „saj kura nima zobov“. „Kura“, zagovarja se Franca, „kura jih res nima, toda jaz jih imam“.

Razne stvari.

(Dijaško semenišče.) Njih ekselencija mil. knezoškof so blagoslovili dnes kapelo v dij. semenišču v Mariboru. Kapela je namreč dobila od znotraj vso novo obliko ter jo je g. J. Witzler, malar v Mariboru, precej okusno zmalal.

(Bralno društvo.) Pri sv. Jurju na Ščavnici se je dne 25. septembra 1887 ustanovilo slovensko bralno društvo, katero si je obče znanega korenjaka g. Jerneja Košara za predsednika izvolilo. To društvo šteje do sedaj 54 samih domačih udov. Zatoraj Jurjevcani pogumno naprej in držite se pregovora: „Narod, kateri ne čita, boljše prihodnosti pričakovati ne more!“

(C. kr. namestnik.) Baron Kübeck, c. kr. namestnik v Gradcu, je bil v torek v Trbovljah ter si je ogledal ondašnjo okrajno razstavo. Od ondod pa pojde, kakor se sliši, v Celje in Maribor.

(Cerkv. razstava.) Vse cerkvene obleke je bilo na zadnji razstavi v Mariboru 56 mašnih plaščev in 611 drugih večjih in manjših reči, ki jih je pri sv. opravi potreba. V gotovem je društvu šteló za-nje 3564 gld. 83 kr. Večina teh reči pošlje se v Rim sv. Očetu za vezilo o njih 50letnici mašništva, ostale pa se razdelé ubožnim cerkvam naše škofije.

(Ljudske šole.) Letošnje imenovanje c. kr. okr. šolskih nadzornikov za slov. Štajar je to-le: Za mestne šole v Mariboru je c. kr. nadzornik g. J. Kaas, šolski svetnik in ravnatelj na c. kr. učiteljišču v Mariboru; za mestne šole v Celju, g. J. Levitschnigg, učitelj e. kr. vadnice v Mariboru. Za okraje Maribor, Št. Lenart, Slov. Bistrica in Šmarje, g. Franc

Robič, prof. na c. kr. učiteljski v Mariboru; za okraje Ptuj, Gornja Radgona, Ljutomer, Ormož, g. J. Ranner, ravnatelj ljudske šole v Laškem trgu; za okraj Celje, Konjice, Laški trg, Sevnica, Brežice in Kozje, g. J. Ambroschitsch, učitelj v Lipnici; za okraje Slov. Gradec, Marenberg, Šoštanj in Gornjigrad, g. J. Trobej, učitelj v Slov. Gradcu, za Vranksko, g. dr. André Wretschko, prof. na c. kr. gimnaziji v Celju. Opazke ni treba.

(Mili dar.) Č. g. Anton Dvoršek, župnik pri sv. Vidu na Planini, je daroval v svoji rojstni župniji na Tinjah cerkvi 1000 fl., župnijskim ubožcem pa 2000 fl.

(Za dijaško kuhinjo) so darovali gg. udje ravnateljstva Mar. posojilnice 100 fl., g. dr. Geršak 3 fl., g. Kranjc 1 fl., g. Vrbnjak 1 fl., g. Mikl 1 fl., g. Pavalec, kaplan v Cmurku 2 fl., g. Hanžič, župnik v Apačah 1 fl., g. Gros, kaplan v Apačah 1 fl., neimenovan 1 gld

(Družba sv. Mohorja.) Letošnje knjige, ki jih družba sv. Mohorja ravnokar razpošilja, so v resnici lepe in jih bodo udje gotovo prav veseli. Udov je letos 35.010.

(Šulverein.) Nemški šulverein ima v nedeljo, dne 9. oktobra v Mariboru zbor vseh svojih podružnic na Malem Štajarju. Ljubi Bog, bode tu pa kričanja!

(Dirkarsko društvo v Zalcu.) Konjska dirka konjev V. konjerejskega okraja (Savinjsko pleme) se vrši v nedeljo 16. okt. 1887 ob 3. uri popoldne na dirkališču v Zalcu. Več o njej v prihodnjem številu.

(„Drobtinice.“) Bukve, ki so jih ranji škof A. M. Slomšek, začeli, obnovile so se letos v svojem 21. letniku. Izšle pa so letos „Drobtinice“ v Ljubljani ter veljajo 1 gld. 30 kr. in 10 kr. pošte.

(Slike.) Lastništvo „Slovana“ v Ljubljani je dalo na ličen karton papir natisniti dve sliki Ljubljane in sliko našega učenjaka Dav. Trstenjaka. Prodaja jih pa upravništvo „Slovana“ v Ljubljani, vsako po 25 kr., vse tri skup pa s poštnino vred za 80 kr. Slike so vredne, da si jih omisli, kdor zmore toliko denarja in prostora za-nje.

(Razstava.) Konec razstave v Trbovljah bil je včeraj, v sredo 28. t. m. Upajmo, da ne bode ostala brez dobrodejnega upljava na narodno gospodarstveni razvoj tega okraja, posebno pa nadopolnih Trbovelj.

(Nesreča.) Na kolodvoru v Mariboru je prišel uni den delavec Ivan Selan med železnične vozove in so mu le-ti levo roko in prsi pretrli.

(Starost v rodovini Pecci.) Sedanji sv. Oče Leon XIII. so rojeni 2. marcija 1810, so toraj za zdaj stari 77 let. Njihov oče doživel je 93 let, starejši brat papežev, Karol 86

let, drugi brat, Janez, 89 let; sedaj še živeči brat sv. Očeta, kardinal Josip Pecci, se je narodil 13. dec. 1807, je torej star 80 let.

(V Begunje!) Une dni so 9 ženskih jetnikov prepeljali iz Celja v žensko kaznilnico v Begunjah na Kranjskem.

(Duh. spremembe.) Č. g. Jož. Žičkar, mestni vikar v Celju, je dobil župnijo v Vitanju. Umrli sta č. g. Fr. Bezjak, kn. šk. duh. svetovalec in župnik pri sv. Marku nižje Ptuja, v 73. letu in č. g. Fr. Rošker, kaplan v Zavrčah, v 70. letu svoje dobe.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg. Klepač 22 fl., Matek 13 fl., Sparhake 3 fl., Erjavce, Pernat Jern., Zabukovšek, Pečnik Fr., Bezenšek in Srobotnik po 1 fl.

Loterijske številke:

V Trstu 24. septembra 1887:	26, 75, 9, 71, 38
V Lincu „ „	58, 29, 39, 40, 43

Razpis natečaja.

Na sedaj četirirazredni ljudski šoli v Šoštanju umešča se novo ustanovljena služba podučitelja III. plačiln. razreda ob letnicah 1. 1888 definitivno, oziroma provizorično.

Prošnjiki naj svoje postavno inštruirane prošnje službenim potom vložijo do 15. novemb. t. l. pri krajnem šolskem svetu v Šoštanju.

Okrajni šolski svet v Šoštanju,
dne 21. septembra 1887.

1—2

Predsednik: **Finetti.**

Kdor bi rad

prodal novošegen, preigran glasovir, naj se blagovoli pri meni zglasti.

Srečko Pirc,
nadučitelj v Veržeji,
pošta Ljutomer

!!Gospodarji!!

Proti smetljivi pšenici priporočam mojo
N. Dupuy-jovo sol

M. Berdajs
v Mariboru.

1-2

Posestvo na prodaj!

Podpisana prodaja lepo posestvo z zidano hišo in takim gospodarstvenim poslopjem in s studentem pod streho za manjšega kmetovalca, krčmarja ali trgovca. Posestvo je tri minute od cerkve oddaljeno.

Doroteja Škerlec,
3-3 pri sv. Tomažu blizu Velike nedelje.

Služba občinskega redarja

v Braslovčah z letno plačo 120 gld., prostim stanovanjem in službeno obleko je razpisana. S taisto zvezana je tudi služba oglednika mrličev, mesa in živine. Prošnjiki, ne čez 40 let stari, zdravi in krepki naj se oglasiijo do 15. oktobra 1887 pri županstvu.

2-3

Fl. Prislán, župan.

Lepo posestvo

blizu železne postaje Pesnice

zraven 12 glav goveje živine, vseh letošnjih pridelkov krme, žita sadja in vina (blizu 30 štrtinjakov), kakor tudi vseh v najboljšem stanu nahajajočih se gospodarskih reči prodaja se takoj iz proste roke zaradi bolezni posestnika.

Posestvo obstoji iz: njiv blizu 10 plugov, travnikov blizu 8½ plugov, vinogradov 4½ plugov, paše 2½ plugov, sadunosnika 6½ plugov, lesa 7½ plugov. Skupaj čez 39 plugov, dobro obdelane zemlje, po vsem zidanega, z opokami pokritega hrama, hleva s poslopjem za majarja, skednja in dvojne vincarije. Ker je to posestvo blizu železne postaje Pesnice (12 minut od mesta Maribora), sodi posebno za penzionista, ekonomo, mlekarja, trgovca s sadjem, ali pa za letno bivanje.

Posestvo je skoraj popolnoma arondirano, dobro obdelano in po toči ne zadeto. Veliki del kupčine več let lahko ostane na posestvu. Več pové gospod Rudolf Hriber v Mariboru, gosposke ulice št. 24.

2-2

Vinska tlačavnica (preša)

iz hrastovega lesa, dobro ohranjena, za 5 štrtinjakov blizu železne postaje „Egydi-Tunnel“, se tukaj prodaja zaradi pomanjkanja prostora. Več se izve pri g. Rudolfu Hriber, gosposke ulice št. 24, v Mariboru.

2-2

Naznanilo.

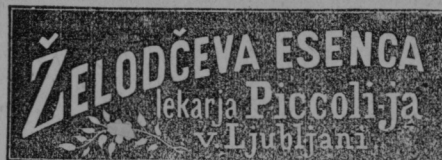
Nove polovnjake,

z železnim obročjem, po novem cementirane prodaja po ceni

Feliks Schmidl,

sodar v Mariboru.

4

ozdravilo me je, kakor po čudežu od najhujših želodčevih in telesnih bolečin, koje so me celih pet let neznano mučile in proti katerim mi najimenitejši zdravniki Vicenze, Milana, Como in Genova niso zamogli prav nič pomagati.

Lusa Battista, Sagorz, na Gališkem.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr. po poštnem povzetju. Poštino trpé p. t. naročniki.

Depôts v Mariboru lekar Bancalari, v Gradcu Eichler in Nedved, v Celju Kupferschmied, v Celovcu Thurnwald, v Beljaku Scholz, v Tarvisu Siegel. 26

Radenska slatina in kopališče

z vodo bogato na „natru in lithiju“. Garodove poskušnje so dokazale, da je ogljikovo kisljen lithij najboljše zdravilo zoper trganje v udih.

Radenci

Radenska slatina je najboljša mineralna voda.

Popisi in ceniki zastoj in franko.

Kopelj, stanovanje, gostilna po ceni.

8-26

Dobi se v vseh boljših špecerijskih zalogah in gostilnah.

Potrebno za hišo in pisarno!

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru je ravnokar izšel in se dobi

Slovenski koledar 1888

za steno.
Cena 20 kr., po pošti 5 kr. več.

Tiskan v treh barvah!

Gospodarstvena priloga.

Priložena od kat. tiskovnega društva 39. števil, „Slov. Gospodarja“.

L. 1887.

29. septembra.

Štev. 140.

Precenitev konja.

(Dalje.)

Lisci. — Barva dlake pri liscih je srednja med rdečo in žolto. Svetli lisec ima žoltkastost, v časih v belo se zlivajoče grive in rep, svitile noge in dlako bolj žoltkasto.

Rdeči lisec ima rjavo-rdeče, v časih pa tudi svitlejše grive in rep, noge pa sedaj svitlejše, sedaj temnejše. Dlaka je temno-rdečkasto-žolta ali pa tudi rjavo-rdeča.

Temni lisec ima temno-žolto-rjave grive in rep, dlaka pa je temno-rjava, toda naletéva že v žolto.

Zlati lisec ima lepo svetlo dlako po celem životu, v časih je žoltkasta, v časih rdečkasta dlaka, žinje pa so vselej temno-rdeče.

Potni lisec je temno-rdeči lisec, pa ima svetle, v časih pa celo bele grive in rep. Ako je dlaka prav temna, pravi se mu črni lisec. Prejšnji pa je večkrat jabelkast.

Ilčni je svetli lisec, brez blezka, njegova dlaka se spreminja bolj v sivo. Žinje so blizu enake barve.

Ogljeni lisec je skorej čisto črn, le malo se mu še zlija barva na rdeče. Žinje so istotako skorej črne.

Razmerno reji je bakreni lisec, s temno-rjavo-rdečo dlako in s podobnimi žinjami; goreči lisec ima pa rdečo, na koncih sivo dlako — kakor požgano — in temno-sive žinje. Medeninji lisec ima svetlo dlako, kakor medenina. Žinje so temno- ali črno-sive.

Vranec. — Svitli vranec je močno črn ter se mu sveti dlaka po celem životu, tudi žinje so, kakor pri drugih črne.

Ogljeni ali žamnat vranec loči se od svitlega vranca samo za to, ker se temu dlaka ne sveti.

Letni ali umazani vranec, nima močno črne dlake, ampak nekam bolj umazano rjavkasto, v časih je taka, kakor da bi bila črna dlaka obledela. Po letu je črniši, kakor po zimi.

Bledec. — Bledci ali falki imajo dlako mešano iz žolte in črne, koža je črno-siva. Po hrbtišču, pa tudi po plečih imajo črno liso. Žinje, spodnje noge in kopita so večji del črne, kacic znamenj pa nimajo po gostem.

Mišji bledec je mišje-siv, bramna dlaka in pa po nogah je črna, po hrbtišču in plečih

ima po gostem liso, sicer pa je včasih bolj svetel, včasih pa bolj temen.

Pepelni bledec ima jasno, sivo dlako pa se mu vrši bolj po lisičje. Po hrbtišču, in plečih je kakor pri prejšnjem.

Volčji bledec glava, vrat hrbtišče, križ in stegna so temniša, kakor drugi rjavo-žolti deli. Žinje in noge so temne.

Navadni bledec je žolto-rjav ter ima rad liso po hrbtišču in po plečih. Po gostem ima še na hrbtišču in po stegnih temniše, slabe lise. Žinje in noge so črno-sive.

Žolti bledec je žolto-siv ali rjavkast, ima liso na hrbtišču, po gostem jabelka, bramna dlaka in noge so večji del črne.

Srnji bledec je srnje barve z liso na hrbtišču. Noge in žinje so črno-sive.

Žemljinski bledec je blede-rdeče-žolt in ima rad liso, večkrat tudi jabelka. Noge in bramna dlaka je črna.

Srebrni bledec je jasno-žolt in ima lesk.

Rjavi bledec je jasniši od volčjega bledca, sicer pa je njemu podoben (levje žolt).

Izabelec. — Izabelci so žolti, kar se tiče dlake, koža pa ima meseno barvo, bramna dlaka je jasna in istotako kopita. Oči so po gostem steklene ali glaževnate, drugih znamenj ni.

Navadni izabelec je jasno-žolt ter ima belo bramno dlako. Zlati izabelec je zlato-žolt z leskom in jasno bramno dlako. Temni izabelec je temno-žolt, ima jabelka in sive žinje.

Žolti izabelec je jasno-žolt pa ima temno-žolto bramno dlako. Beli izabelec je belo-žoltkast, bramna dlaka pa je bela.

Konji z mešano barvo dlake. — V to vrsto konj se šteje belci in konji z dletkasto dlako. Belec je konj, ki ima ali samo belo ali tudi z drugo barvo premešano belo dlako, to pa po celem životu. Pri belcih postaja po letih barva jasniša in za to se delé belci v belce nespremenljive in v belce spremenljive belske barve.

Spremenljivi belec. — Črni belec je črn in ima malo belih dlak, večkrat ima temno-sive grive in rep, konec repa pa je bel. Po času postane temno-siv, v časih celo jasno-siv, star pa je še jasniše barve.

Sivi belec je sedaj bolj jasne, sedaj bolj temne barve, ima črno in belo dlako, enako zmešano. Konec repa je jasniši. V starosti je še za veliko jasniše barve. (Dalje prih.)

Grozdje in sadje na trgu.

Slovenski vino- in sadjerejci bodo morali za uspešno prodajo grozdja in sadja bolje skrbeti, kajti marsikateri v neugodnih kupčijskih okoliščinah grozdje, vino, sadje ali tolklo težko prodaja.

Slovinci se posebej za grozdno kupčijo ne morejo kaj izbornega na dan spraviti. Ako gremo čez trge z branjarjo naših poglavitnih ali večih pokrajinskih mest, prepričamo se lahko, da, akoravno je vinoreja zelo razširjena, še je vendar premalo namiznega ali za zobanje pripravnega grozdja, toraj še slabo grozdje prodavajo in najde še kupeca.

Za pomnoženje takega grozdja bi morali skrbeti, katero bi bilo po okusu inozemcev in trošilcev, skušnja nas uči, da le veliko grozdje z debelimi, trdomesnimi jagodami, naj je belo ali modro, priljubljuje za zobanje.

Za zobanje more biti grozdje ljubko, prijetno, samo za na mizo čudovredno, posebne velikosti, podobe, barve, to je: za gledanje. Da je za zobanje še bolj izvrstno, naj bo grozdje rano, tenkomešičeno, s trdim in krhkim mesom. Takega lahko prodavamo in je tudi dobro za vino.

Hočem nekatera izvrstna plemena grozdja, katero je za zobanje in za kupčijo prve vrste, našteti in za pomnoženje in za novi nasad priporočiti.

Žlahnina ali plemenika je znano žlahno pleme, sicer pa ima v vsakem kraju druga imena ali v njenem rodu je mnogo sort za zobanje in za vsako rabo popolnoma pripravnega grozdja, rano zori, je trpežno, aromatiškega, finega okusa, lepo v podobi in barvi, kaj prilično za brajde.

Krhka žlahnina se odlikuje po finem okusu s trdim mesom, jagode so debele in imajo prav dozorele žolto rjavo-lisasto barvo, da je zbira oko poželjivo; za izvažanje je tudi kaj pripravno, ker zaradi trdih jagod in rahlega grozdja se prvo lahko nabaše in potem dolgo pot brez kvara pretrpi. Našo pazljivost tudi zasluži rdeča, bela in muškata, kraljevska, krhka pariška žlahnina.

Izvrstno mizno grozdje dajo tudi: silvanec, rani in modri oportec, rani in rdeči valtelinec, damaščenec, želodnina in kozji zis, tirolšak modri, modra volovina ali junčno oko, slednjo posebno kupci na Rusko ali Nemško najraje pošiljajo. Jedno maloznano domače namizno pleme je žolta avguštana, katera da prav rano in odviše cenjeno grozdje za zobanje.

Naša naloga in skrb bi morala biti, veliko več žlahnega grozdja na prodajo spraviti, da bi drugo slabeje spodrinili. Po vinogradih bi mi našli veliko zbirko zobačnega grozdja, katero je več ali menj poznano, ali to je za nas zanimljivo, da tudi po slovenskih goricah

na izvrstno grozdje naletimo, post. dinko, malvazijo, beli medenec, vrbanjšak, kraljevec, pohapšovino, burgundec rani, pozni, velikan beli, izabelo itd.

Od leta do leta se več grozdja izvaža in tudi na naših trgih svežega prodaja. toraj bi naj vsaki mali posestnik na brajdah pri svojih hramih in pri gospodarskem poslopju, kder še je povsod prostora, trte sadil, in mnogo dohodkov bi si pripravil; tudi velikemu posestniku bi se izplačalo, da se širno s tem bavi.

Poglavitna skrb je pri reji zobavnega grozdja na tem, da si dobra plemena izberemo in da je trg z ranim in poznim grozdom oskrbljen: tudi da je dolgo trpežno, pripravno za dolgo pot in zimsko ohranjenje. Pri grozdnem zdravljenju naj bo še više aromatiškega, sladkega, prijetnega okusa in tenkega mešičja.

Za trg velikih mest se gleda na lepo razvito grozdje z debelimi ličnimi jagodami, da se lahko na mizo v hišah in gostivnicah razpostavi.

Rana plemena so sledeče priporočljive: rani malingre, jakobovec, rani modri burgundec, modri oportec, rani muškata ad seanmura, ogrski margit, (jagode, ko pri kozjem zizu, kornelkirsche), rana žlahnina, bela cesarska žlahnina, laška rudeča malvazija, halapski muškata, itd.

Izvanredno debele jagode imajo nekatere angleške plemena, kakor: Black Hamburg, Black Swet Water und Muskat Hamburg, potem Frankenthaler, volovsko oko, želodovec, damaščen itd. Samo za gledanje na mizi in za sadne ločnike, cajne, koščke je grozdje z debelimi jagodami, kjer pozno zori in nima posebnega okusa, tako je modri, beli, rudeči kozji zis zaradi posebne podobe jagod in dolge trpežnosti poiskan in prav zrel tudi prijetnega okusa.

Ako se na rejo namiznega grozdja mali ali veliki posestnik privadi, ne bo njemu samo trud obilo poplačan, ampak tudi njegov hram, hiša, dvor bo olepšan, — koristno se s prijetnim druži.

D. Č.

Buče.

„Če hočeš na sveti
Veselo živeti,
Težavno ti ni;
Posnemaj čebelo:
Od cvetke veselo
Do cvetke hiti;
Med prvi izpije,
Peroti razvije,
Pa k drugi brenči.“
Jos. Stritar.

Buče so priljubljene živalice pri vseh omikanih narodih, in zlasti Slovenci so že od nekdaj veliki prijatelji ter jih z veseljem gojé. Povračujejo pa jim za to ljubav s strdjo in dragim voskom, brez katerega se nijedna sv. meša ne bere. Za rano zjutraj, v prekrasni

vzpomladi, kadar rožice prelepo cvetó in milo vonjavo svojo razprostirajo po svetu, postane skrbni Slovenec in pohiti k svojemu bučelnjaku, ker:

„Skrbne bučele
Rano brenčé,
Za strdjo hité!“

Ker toraj dragi moji rojaki, premili Slovenci, bučele tako visoko spoštujejo, in ker še je mnogo občin in vasi brez njih, radi tega hočem bučele malekostno v cenjenem „Slov. Gospodarju“ potprežljivim bralcem opisati.

I. Zgodovina. vrsta bučel. Toliko priljubljene živalice „bučele“ se istinito štejejo k najčudnejšim žuželkam. Kakor mravlje skrbijo za zimo, jednako tudi bučelice; pregovor pravi: „Lenuh, pojdi se k mravlji učiti, in pregledaj skrbne bučelice“ Bučelice živijo v družbi, vsaka družina jih šteje 20—60 tisoč; a najdemo jih v vseh petih delih sveta, kjer ie dovolj paše najdejo. Niso pa povsod jednake velikosti, niti barv, laške so večje od naših, a manjše v Afriki. Na Laškem so rumenkaste, med tem, ko so afrikanke rudečo rumenkaste.

Nekdaj iz prva so bile divje živalice, bivajoče v velikih drevesnih duplinah; a strd njihova je ljudi napotila, da so jih ukrotili in udomačili. Radi tega so se morali poučiti o njihovem čudovitem družbinem življenju, ter uganiti, kaj jim ljubi, kaj škoduje. Pri tem poučevanju in skušnjah so naposled opazili, da te živalice niso vse jednake velikosti, ter nekatere skrbljivo na pašo leté, med tem pa druge brezposelno pred panjem veselo brenčé, in se kratkočasijo, kakor kakšni bogataši v krasnih palačah. Uvideli so tudi, da celi roj za nekšno bučelo hiti in kamor se ona vsede, tamkaj vse ostanejo. Rekli so oni bučeli „kraljica“, ki vlada celo družbo; a vkljub temu še niso znali o moči njeni, in zakaj je — v panju. Domišljevali so vedno, da je ta kraljica bučelam to, kar je pri kokoših ponosni — petelin. Pred 200 leti so še celo učenjaki prirodoslovja imenovali to bučelico „samca“. A slavnoznani anatom Swammerdam je pri raztelesenju te prečudne živalice z drobnogledom opazil in določil tega „kraljiča“ za — matico. Radi teh preiskav je izvrstni bučelar, župnik v Sirah na Lužickem očitno učil: V vsakem panju je troje vrst bučel: 1. kraljica — matica — jedina samica; 2. trotje, samci in 3. vse ostale so polutani ali polutanke. — Prvo in drugo je res; a delavke niso polutani, nego nepopolne — samice, kar je dopričano v najnovejših časih.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Maribora. (Premiranje konj.) Na razstavo konj, katera se je dne 10. septembra

t. l. vršila za okraje: Maribor, Ptuj, Sv. Lenart in Ormož, prignali so precej lepe živine, posebno lahkkih konj za jahanje in vožnjo videti je bilo lepo število. Premije pa so dobili za kobile z žrebeti: 1. drž. darilo 40 srebrnih gld. Andre Muršec iz Cvetkovec, Orm. okr., 2. drž. darilo 20 srebrnih gold. Anton Korpar iz Slusovec, Orm. okr., 3. darilo 20 srebrnih gold. Franc Korpar iz Formina, Ptuj. okr., 4. darilo 15 srebrnih gold. Simon Nemec iz Leskovca, Ptuj. okr., 5. darilo 10 srebrnih gold. Karl Hrastnik iz Sp. Polskave, 6. darilo 10 gold. St. Srnko iz Rač, 7. darilo 10 srebrnih gold. Anton Papež iz Sp. Polskave, 8. darilo Anton Wagner iz Sp. Polskave, 9. darilo J. Rojs iz Vrange, Št. Len. okr. — Za štiri in petletne breje kobile je dobil 1. drž. darilo 30 srebrnih gold. Fr. Korpar iz Formina, Pt. okr.; 2. drž. darilo 20 srebrnih gold. Tom. Plavec iz Ormoža, 3. drž. darilo 15 srebrnih gold. Armin Haage, pa je prepustil ga M. Čušu iz Ptuja, 4. dež. darilo 10 srebrnih gold. Janez Masten iz Pušćinec, Orm. okr., 5. dež. darilo 10 srebrnih gold. Matija Lešnik iz Št. Lenarta, 6. darilo 10 srebrnih gold. Peter Kondrič iz Velike nedelje, Orm. okr., 7. darilo 10 srebrnih gold. Janez Bračko iz Št. Petra pri Mariboru, 8. darilo 10 srebrnih gold. Mart. Standeker iz Ormoža in 9. okr. darilo Andre Pravdič iz Ormoža. Poleg teh so dobili drž. srebrno svetinjo Armin Haage, Fr. Korpar in Vinc. Kurnik zadnji iz Št. Lenarta v Slov. gor. — Za dve leti stare žrevice 1. drž. darilo 25 srebrnih gold. Anton Badl iz Maribora, 2. drž. darilo 20 srebrnih gold. Ferd. Malič iz Šmarjete na Pesnici, 3. dež. darilo 15 srebrnih gold. Jurij Mulec iz Šmarjete na Pesnici, 4. okr. darilo 10 srebrnih gold. isti Jurij Mulec, 5. okr. darilo 10 srebrnih gold. Ant. Korpar iz Slusovec, Orm. okr., 6. darilo Jože Ornik iz Ptuja, 7. darilo Franc Jureš iz Negovec, Pt. okr., 8. darilo 10 gld. Ant. Wagner iz Pragerskega. Srebrno drž. svetinjo je dobil Ant. Badl iz Maribora in Jože Kozoderc iz Podlož, Ptuj. okraj. Za letne žrevice so dobili 1. drž. darilo Mart. Strniša iz Ormoža, 2. drž. darilo 15 srebrnih gold. Ivan Masten iz Pušćinec, 3. dež. darilo 15 srebrnih gold. Andre Pravdič iz Ormoža, 4. okr. darilo 10 sreb. gold. Jožef Kozoderc iz Podlož, Ptuj. okr., 5. okr. darilo 10 sreb. gold. Tom. Kolenc iz Formina Pt. okr., 6. okr. darilo 10 sreb. gold. Štefan Rudolf iz Sp. Polskave. Srebrno drž. medaljo pa sta še dobila Martin Strniša iz Ormoža in Anton Badl iz Maribora.

Od sv. Tomaža blizo Velike nedelje. (O letnih in vremenskih nezgodah.) Mnogo časa je preteklo, da niste dobili od moje roke nobenega dopisa. pa zdaj poberem svoje na debelo s prahom zapadeno pero in Vas pro-

sim, da mi odprete svoje predale, za zdaj in za prihodnje, ako bom imel kaj priličnega in podučljivega poročati za naš mili narod slovenski. Z veseljem smo gledali v spomladi, kadar je začelo drevje zeleneti in cvetne popke kazati, ozimino se lepo mladiti in vinska trta nastavlja obilno grozdja — rekli smo: Ako nam usmiljeni Bog da vse imenovane sadeže srečno dorasti, bomo imeli v jesen polne žitnice in polne vinske kleti; pa tudi v obilni meri sadja. Ali žali Bog, mnogim je upanje splavalo po vodi; kajti je v mali izjemi vse naše kraje toča obiskala in po nekaterih vse pokončala, po nekaterih naspol, po nekaterih po tretjino itd. itd. Po vinogradih pa se je že pred točo meseca julija začelo listje smoditi, in se je na malo vse posušilo. Sedaj je tako videti, kakor je bilo drugo leto še le po bratvi. Pa ne samo listje, tudi grozdje se suši, kar še ga je toči ostalo. Kjer ni bilo toče, tam bo še srednja letina. Krajev, kjer je toča šla, ne bom našteval drugače, kakor tako: Pobita je naša fara in tudi vse sosednje, nekod že pred 18. avgustom. Res žalostno je letos za naš kraj, pa nas bode mili Bog nekako že preživil. Drugo bode hujše: kje bodo denarji? Malo ima kdo kaj predati, pa še to nima nikake cene; davki pa so sploh ednaki, ako še ne večji. Živinski sejmi so povsod polni živine, pa je nikdo ne kupi, skoraj za nobeno ceno, kaj bomo pa ž njo! Poklali bi jo res lahko, da ne bi krvavo denarjev potrebovali. Bog še nam daj dočakati boljših časov!

R. R.

Iz Trbovelj. (Razstava.) Dnevi naše razstave nam bodo prehitro minoli. V soboto ob dveh jo je predsednik štaj. kmet. družbe baron Washington v navzočnosti g. c. kr. okr. glavarja celjskega slovesno otvoril. — V nedeljo došlo je od blizo in daleč prav obilno gostov razstavo si ogledat. Imenitnejša pa sta bila ponedeljek in torek, ker v ponedeljek počastili so našo razstavo s svojim pohodom Nj. eksc. mil. kn. škof Lavantinski, Jakob Maksimilian, v torek pa Nj. eksc. c. kr. namestnik g. baron Kübeck iz Gradca. Na Zidanem mostu sta se ta dva visoka obiskovalca naše razstave v ponedeljek popoldne pozdravila, g. ces. namestnik peljal se je od tam na vozu v Hrastnik k bl. g. vitezu Gossletu, prvomestniku razstavnega odbora, kjer je prenočil. Torek odbral si je ta visoki gost, da si ogleda našo krajno razstavo ter da razstavljalcem razdeli pripoznana jim odlikovanja. Blag. brata viteza Gossleta nabrala sta si s to razstavo nevenljivih zaslug za naš okraj. Kakor sta ona bila, ki sta to blago misel izprožila, tako sta tudi ona največ pripomogla, da se je razstava tako lepo obnesla. Velika hvala gre vsem p. n. udom razstavnega odbora, posebno pa še našemu

veleč. g. župniku P. Erjavcu, ki so s svojo znano gostoljubnostjo izvanredno obilo p. n. obiskovalcev iz častivrednega duhovskega stanu in te še iz oddaljenih okrajev k nam privabili. Preč. duhovščina Laške dekanije pozdravila je v ponedeljek v polnem številu Nj. eksc. g. ces. namestnika na potu tje, Nj. eksc. mil. knezoškof pa na večer istega dne, ko so se z razstave domu povračevali, spremljani od c. kr. dvornega kaplana, preč g. dr. Napotnika.

Raznoterosti.

(Sadno drevje.) Ob železnicah sadé že nekaj let sem sadno drevje, pa tudi divja drevesa. Koncem leta 1886 je stalo kraj avstrijskih železnic sadnega drevja 322.299, divjih dreves, grmov pa 2.557.401. Ko bi se to drevje vselej lepo čedilo, bi že bilo, sicer pa so le gnezdičja za marsikak mrčes.

(Tepot strojev.) Navadna ura tepne ali trkne 17.160krat v 60 minotah ali v enej uri, to je 411.840krat na dan in 150.424.560 krat na leto. Če z urami dobro ravnamo, idejo one dobro blizo 100 let, a za ta čas tepnejo 15.042.456.000krat. Neki drugi uram podobni stroj tepne 500krat v enej uri, 120.000krat na dan, 43.830.000krat na leto. Ta stroj, ko bi šel 100 let, tepnol bi 4.483.000.000krat. Vsakdo nosi ta stroj ali mašino vedno seboj in, dokler živi, čuje njegov tepot: to je človečje srce.

(V poštno hranilnico) se je po cesarstvu meseca avgusta vložilo 394.507krat v skupnem znesku za 51.408.593 fl., izvzelo pa 126.922 krat za 50.324.878 fl. Od tega pride na Štajarsko: vložilo se je 20.025krat za 2.164.533 fl., a vrnilo 3923krat skupaj za 1.259.015 fl. Od 12. jan., ko je poštna hranilnica začela delovati, se je 12.769.672krat vložilo po cesarstvu za 1.236.974.830 fl. vrnilo pa 3.827.490krat za 1.195.758.398 fl. Sedaj je toraj v hranilnici več kakor 43 milj. gl. Vložnikov je 581.370.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

Mesta	Pšenica	Rž	Ječmen	Oves	Turšica	Proso	Ajda
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Maribor 100 kg.	6 20	4 20	4 —	2 80	5 40	4 50	4 55
Ptuj . 100 kg.	7 —	5 75	5 —	5 50	6 50	6 50	5 90
Celje . . .	7 10	5 20	5 37	3 10	4 95	—	7 90
Gradec 100 Kg.	7 60	6 —	6 50	5 90	6 60	6 50	6 10
Ljubljana .	6 80	5 —	5 —	3 40	4 80	—	—
Celovec . .	5 70	5 —	5 —	3 —	4 70	—	—
Dunaj . . .	7 75	6 15	6 80	6 —	6 20	—	—
Pešt 100 Klg.	6 80	5 50	7 —	5 25	5 70	—	—